

Nieuwsbrief Programma Aanpak jeugdcriminaliteit

Jaargang 2, editie 3 (juli 2009)

Inhoud

• Pakket op maat in pilot Amsterdam-West	1
• Snelle en consequente jeugdketen	4
• Wicher Pattje neemt afscheid	5
• Minder jongeren op verkeerde pad?	6
• Informatie Management in de Jeugdstrafrechtketen	8
• Nieuws en publicaties	10
• Albayrak: Groot compliment	11
• Column	12

Pilot Amsterdam-West Snel, efficiënt en passend optreden

In 2008 vroeg burgemeester Cohen aan minister Hirsch Ballin of zijn stad de landelijke aanpak van de jeugdcriminaliteit in de praktijk kon testen. Dat kon, op 1 april ging de pilot van start. Het doel: een snelle en effectieve aanpak van jeugdige overtreeders. Het testgebied: Amsterdam-West met bijna 60.000 jongeren, woonachtig in wijken van meer of mindere reputatie. Voor resultaten van de aanpak is het nog te vroeg, maar de verwachtingen zijn hooggespannen. “Het verband tussen daad en straf is sterker omdat er minder tijd tussen zit.”

Twaalfminners krijgen ook aandacht tijdens de pilot, maar de nadruk ligt op jongeren van twaalf tot en met vijftien jaar, die zijn opgepakt voor een misdrijf. In 2008 waren dat in stadsdeel West achthonderd jongeren. Van tweehonderd van hen werd de zaak geseponneerd, tweehonderd werden naar HALT doorverwezen, een kleine driehonderd jongeren kwamen in aanmerking voor OM-afdoening en honderd jongeren werden direct aan de rechter-commissaris voorgeleid.

De focus van de pilot ligt op *first offenders* en lichtcriminelen. “Want je moet realistisch zijn”, verklaart procesmanager Mette

Bekker: ‘Een verschil met vroeger is dat alle ketenpartners letterlijk bij elkaar aan tafel zitten...’

Het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg Agglomeratie Amsterdam, Bureau Halt, het stadsdeel Amsterdam-West en de Ketenuit nemen deel aan de pilot.

van Duijn van de directie Openbare Orde en Veiligheid van de gemeente Amsterdam: “Jongeren die gepokt en gemazeld zijn in het criminele milieu, daar valt over het algemeen weinig eer aan te behalen. Jongeren die op het randje balanceren, kun je veel gemakkelijker bijsturen. Natuurlijk, voor het overgrote deel van die *first offenders* blijft het bij die eerste keer, maar als we kunnen voorkomen dat die overige tien of twintig procent afglijdt, dan hebben we veel bereikt.”

Eerste inschatting

Een jongere die door de politie van straat is geplukt of van zijn bed is gelicht, kan het bureau pas verlaten als hij wordt opgehaald door zijn ouders, met wie direct een afspraak wordt gemaakt voor een vervolggesprek. Het is één van de concrete maatregelen van de pilot die het beleid van het Rijk handen en voeten moeten geven.

Binnen drie dagen na het politiecontact bespreken de ketenpartners de jongere tijdens de dagelijkse briefing van de Ketenuit (Amsterdams veiligheidshuis). Besluiten de partners tot vervolging, dan wordt hij opnieuw langs de lat van

het diagnostisch kader gelegd. Nu wordt preciezer vastgesteld wat het risico op recidive is en welke criminogene en beschermende factoren een rol spelen. Ook jongeren van wie de zaak wordt geseponeerd worden gescreend. Bureau Jeugdzorg bekijkt of er problemen zijn, bij de jongere of het gezin, en neemt als dat nodig is vervolgstappen. Volgens Mirjam Bekker, projectleider gezinsgerichte aanpak Bureau Jeugdzorg Amsterdam, is daar grote winst te boeken. “Je bent er meteen bij.”

Hoe sneller...

Het Openbaar Ministerie streeft ernaar om jongeren binnen vier à vijf weken op zitting bij de kinderrechter aan te brengen of een transactie aan te bieden op een OM-taakstrafzitting. Remco Korving van het OM: “Hoe sneller jongeren voor de rechter verschijnen, hoe beter. Toch is het geen harde eis; er zijn nu eenmaal zaken die meer tijd vragen. Vrijblijvend is het zeker niet. Het OM zal als het langer duurt precies moeten uitleggen waarom dat het geval is. De wil om zaken snel af te handelen is er, net als bij de andere ketenpartners.”

De wil is er, maar kan het nu ook sneller dan voor de pilot? “Alle ketenpartners hebben hun werkprocessen zo efficiënt mogelijk georganiseerd”, luidt het positieve antwoord van procesmanager Van Duijn. “Ze hebben al het mogelijke gedaan om snel te werken en zich daar ook op vastgelegd, zonder de kwaliteit uit het oog te verliezen. De wil om het anders aan te pakken is groot. Daar komt bij dat de capaciteit gedurende de pilot is uitgebreid om de werkprocessen goed te regelen.”

Betere oplossingen

Is een jongere gescreend, dan wordt hij opnieuw besproken in het ketenoverleg, op basis van een volledig beeld, van alle informatie die bij de ketenpartners aanwezig is. “Tijdens het overleg stellen we vast welke zorg en/of straf het beste past, een pakket op maat dus”, vertelt Bekker. “Een verschil met vroeger is dat alle ketenpartners letterlijk bij elkaar aan tafel zitten en de jongere in elkaars bijzijn bespreken. Het kan er heftig aan toe gaan. Maar uiteindelijk is het in het belang van de jongere dat alle argumenten over tafel gaan. De zaak wordt scherper en de oplossing beter.”

Straatfeest in Amsterdam-West

Het zit volgens Bekker ook in de programma's zelf: "We hebben een set programma's geselecteerd die zichzelf hebben bewezen. We hoeven niet steeds opnieuw een brede waaier van programma's te bekijken." Bekker benadrukt dat het geen automatismen zijn: "Jongere A heeft problematiek B en gaat dus naar programma C. Zo werkt het natuurlijk niet. De set *evidence based* programma's is een prachtig hulpmiddel. Maar meer ook niet, het zijn uiteindelijk de hulpverleners die beslissen."

Ook de ouders komen in beeld. Om jongeren te helpen, kan het nodig zijn om het hele gezin te helpen. Bekker: "Als je niets aan de situatie waarin de jongere verkeert verandert, is de kans groot dat hij weer in zijn oude fouten zal vervallen. Vandaar de nadruk op het gezin en zorg voor het hele gezin. Natuurlijk wisten we dat al langer, maar we hebben nu concrete stappen genomen."

In de pilot zal bovendien vaker dan vroeger een beroep worden gedaan op maatregelen die jongeren tot begeleiding kunnen verplichten. Jongeren van wie

het vermoeden bestaat dat ze moeilijk in het gareel te krijgen zijn, krijgen de Maatregel Toezicht en begeleiding (T&B), een Maatregel Hulp en Steun (MHS) of de gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM) opgelegd.

Vertrouwen

Van Duijn, Bekker en Korving hebben er vertrouwen in. Van Duijn: "Het verband tussen daad en straf is sterker omdat er minder tijd tussen zit. Bovendien is het voor jongeren lastiger om de ene ketenpartner tegen de andere uit te spelen. Ze worden in de gaten gehouden en dat weten ze. Ze weten ook dat als ze hulp nodig hebben, die hulp geboden wordt. Dat werkt door op straat en zal preventief werken."

"Bovendien leidt het overleg tussen de ketenpartners tot een aanpak op maat en hebben de interventies die worden toegepast hun nut bewezen", besluit Bekker. "Eind 2010 loopt de pilot af en volgt een evaluatie. Dan weten we meer. En over een aantal jaren weten we ook of de betrokken jongeren meer tevreden zijn over hun leven en positiever tegen de wereld aankijken."

Snelle en consequent werkende jeugdketen

De stelling ‘Voor een snel en consequent werkende jeugdketen moet nu worden begonnen met het aanbrenge van verbeteringen in de keteninformatievoorziening’ uit editie 1 van de nieuwsbrief (januari 2009) leidde ook na verschijning nog tot reacties...

Johan Wiltvank, directeur Justitiële Informatiedienst

‘Verbetering moet zijn gericht op uitwisseling’

“De enige fase in een mensenleven waarin nog succesvol kan worden bijgestuurd, is de periode die we gewoonlijk aanduiden met *de jeugd*; dat is mijn persoonlijke overtuiging. Partijen in de jeugdketen moeten snel en consequent handelen en dat handelen moet goed worden afgestemd op/met de partners in die keten. En dat alles steeds met het belang van het kind/de jongere voorop.

Voor het succesvol zijn van de keten is een goede afstemming dus doorslaggevend en daarbij is informatie-uitwisseling – juist, tijdig, volledig – cruciaal.

De huidige informatievoorziening van de partners is veelal ontstaan binnen de eigen organisatie en is er primair op gericht om in de eigen informatiebehoefte te voorzien. Om afstemming te bereiken moet er informatie worden uitgewisseld. En dan niet alleen om informatie te ontvangen, maar vooral ook om te geven. De verbetering in de informatievoorziening moet dus gericht zijn op die uitwisseling. En ze moet niet zozeer nu maar ze moet altijd; in ieder geval nu maar ook morgen; want de tijd glipt ons

door de vingers (en daarmee de jeugd). En wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. Laat de toekomst ons niet ontglippen!”

Gino Laan, directie Informatisering bij het ministerie van Justitie

‘Laat van je horen’

“Mooie stelling, maar wel in de categorie ‘de oorlog moet nu de wereld uit’. Niemand is tegen, maar wie doet wat? Dit soort *no regret* stellingen geeft de mogelijkheid om achterover te leunen tot ‘ze’ het regelen. Of – nog erger – de aanpak wordt juist de bron van onenigheid.

Als je echt de keten wilt verbeteren, moet je zelf in actie komen. Daar zitten twee kanten aan: laat je partners in de keten horen wat volgens jou moet verbeteren. Kom met ideeën! Als jij het niet verzint, wie moet het dan verzinnen? Aan de andere kant, luister naar je partners en sta open voor dingen die je in jouw stukje keten kan veranderen. Neem de moeite om jouw werk zo in te richten dat anderen er het meeste plezier van beleven. Dat is pas eer van je werk... Wees niet bang om fouten te maken: zelfs onhandige ideeën zijn een prima aanknopingspunt om samen over verder te praten, zodat je uiteindelijk iets verzint dat iedereen kan gebruiken. Dus: laat van je horen!”

‘Een leuk project met leuke mensen’

Onder leiding van Wicher Pattje (projectleider nazorg) kwam het systeem van netwerk- en trajectberaden tot stand. Op 1 juli vertrekt hij. Hoe kijkt hij terug op zestien maanden Justitie? “Ik was onder de indruk van de kwaliteit en de gedrevenheid van de mensen met wie ik heb gewerkt.”

Waarom ga je weg?

“Mijn taak zit erop, het bouwen is klaar. Het is beter om voor de dingen die nog moeten gebeuren iemand anders in te schakelen. Daar komt bij dat de afstand me begint op te breken. Ik vertrek elke maandag voor dag en dauw vanuit Zuidoost-Friesland, blijf drie of soms vier dagen in Den Haag en op de dag dat ik weer terugga, ben ik pas laat in de avond weer thuis. Dat is op een gegeven moment niet leuk meer.”

Wat is je belangrijkste wapenfeit?

“We hebben in een jaar tijd een nazorgsysteem opgezet voor alle jongeren die een JJI verlaten. Een ander verschil met vroeger is dat ketenpartners gezamenlijk vaststellen wat er moet gebeuren. De tijd dat ketenpartners elkaar in de haren vlogen is voorbij. Bij iedereen is het besef doorgedrongen dat het zinloos is om te blijven hangen in gehakketak over verantwoordelijkheden en procedures.”

Wat moet er nog gebeuren?

“Voor de komende jaren zie ik drie uitdagingen. In de eerste plaats moeten we ervoor zorgen dat het systeem van netwerk- en trajectberaden niet inzakt. Justitie moet ketenpartners blijven ondersteunen, knelpunten wegnemen waar dat kan. Dat was van meet af aan de filosofie van dit project: we zijn helpers en ondersteuners, geen politieagenten. In de tweede plaats moet er een ICT-systeem komen dat het voor ketenpartners mogelijk maakt om snel en efficiënt gegevens uit te wisselen. In de derde plaats moet het diagnostisch instrumentarium een plaats in de beraden krijgen. Adviezen over nazorg mogen niet op gevoel en intuïtie gebaseerd zijn, maar

moeten steunen op een gestructureerde, wetenschappelijk onderbouwde aanpak.”

Wat verliep moeizaam?

“Het was lastig om gemeenten aan tafel te krijgen. Justitie was en is niet gewend om met gemeenten samen te werken en gemeenten zoeken nog heel erg naar hun rol. Maar nazorg zonder gemeenten, dat wil niet. Juist de gemeenten moeten ervoor zorgen dat er voldoende aanbod van voorzieningen is op het gebied van nazorg, met voldoende capaciteit.”

Wat wil je verder nog kwijt?

“Het klinkt bijna gratis, als iets dat je altijd zegt als je weggaat. Maar ik was gefraspeerd door het feit dat ik alleen maar met mensen heb gewerkt die absoluut op hun taak berekend waren en die allemaal gedreven

waren om het resultaat van hun werk te verbeteren. Zowel bij Justitie, als in het veld. Ik heb dat wel eens anders meegemaakt.

De casusregisseurs wil ik apart noemen. Zij hebben hun rol als voorzitter van de netwerk- en trajectberaden buitengewoon goed opgepakt. Van te voren was er heel wat scepsis in het veld en ik was in het begin dan ook gespannen hoe het zou uitpakken. Maar de Raad voor de Kinderbescherming heeft zijn werk uitstekend gedaan. De casusregisseurs waren zonder meer geschikt en hadden zich uitstekend voorbereid op hun taak.”

Conclusie?

“Een leuk project met leuke mensen, die ik zal gaan missen.”

Discussie

Instroom rechtbankzaken jeugd gedaald: minder jongeren op het verkeerde pad?

Voor het eerst in deze eeuw is de instroom van zaken tegen minderjarige verdachten afgenomen, blijkt uit de jaarcijfers 2008 van het Openbaar Ministerie (OM). Het aantal zaken waarbij jeugd is betrokken daalde van 38.000 zaken in 2007 naar 35.500 in 2008, een vermindering van zes procent. Die daling is groter dan de daling bij meerderjarigen (vier procent) en is dus niet alleen toe te schrijven aan algemene factoren. Waaraan dan wel? We vroegen het enkele deskundigen.

De instroomcijfers lopen terug: is dat nu goed nieuws of slecht nieuws? Waardoor wordt die daling veroorzaakt? En hoe valt het te rijmen met de stijging van de jeugdcriminaliteit en het toenemende

aantal signalen uit de samenleving over jeugdige raddraaiers en crimineeltjes? Het woord is aan: Ton Liefwaard, universitair docent bij het Willem Pompe Instituut voor Strafrechtswetenschappen van de

Universiteit Utrecht; Bas Vogelvang, lector reclassering en veiligheidsbeleid, een lectoraat ondergebracht bij het Expertisecentrum Veiligheid van de Avans Hogeschool; Henk Ferwerda, criminoloog, politieonderzoeker en directeur van Bureau Beke; en Wim Slot, directeur van PI Research in Duivendrecht en bijzonder hoogleraar aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

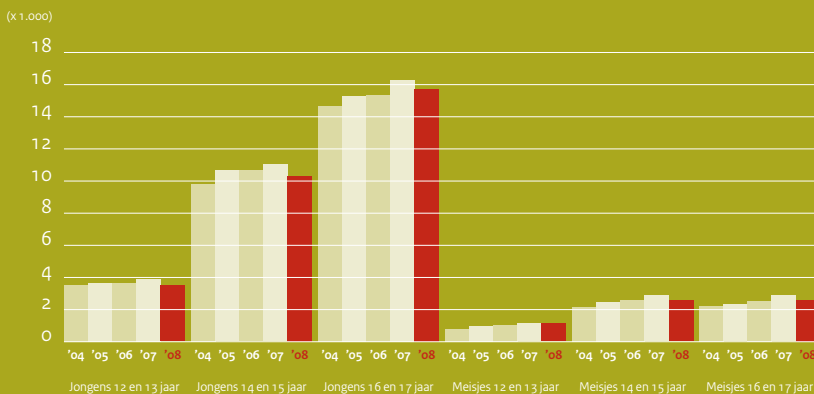
Meer doorverwijzingen

Liefwaard: "Naar de werkelijke oorzaken van de dalende instroom blijft het gissen. Misschien dat er meer jongeren worden doorverwezen naar de jeugdzorg. Een andere oorzaak zou kunnen liggen in de gemaakte prestatie-afspraken bij de politie. Misschien dat de politie meer zaken zelf afdoet." Ferwerda: "Je hebt het hier feitelijk over een daling van de productiecijfers. Het is een afname van de workload of de instroom die het gevolg kan zijn van specifieke beleidsbeslissingen en niets zegt over de werkelijke omvang van de jeugdcriminaliteit."

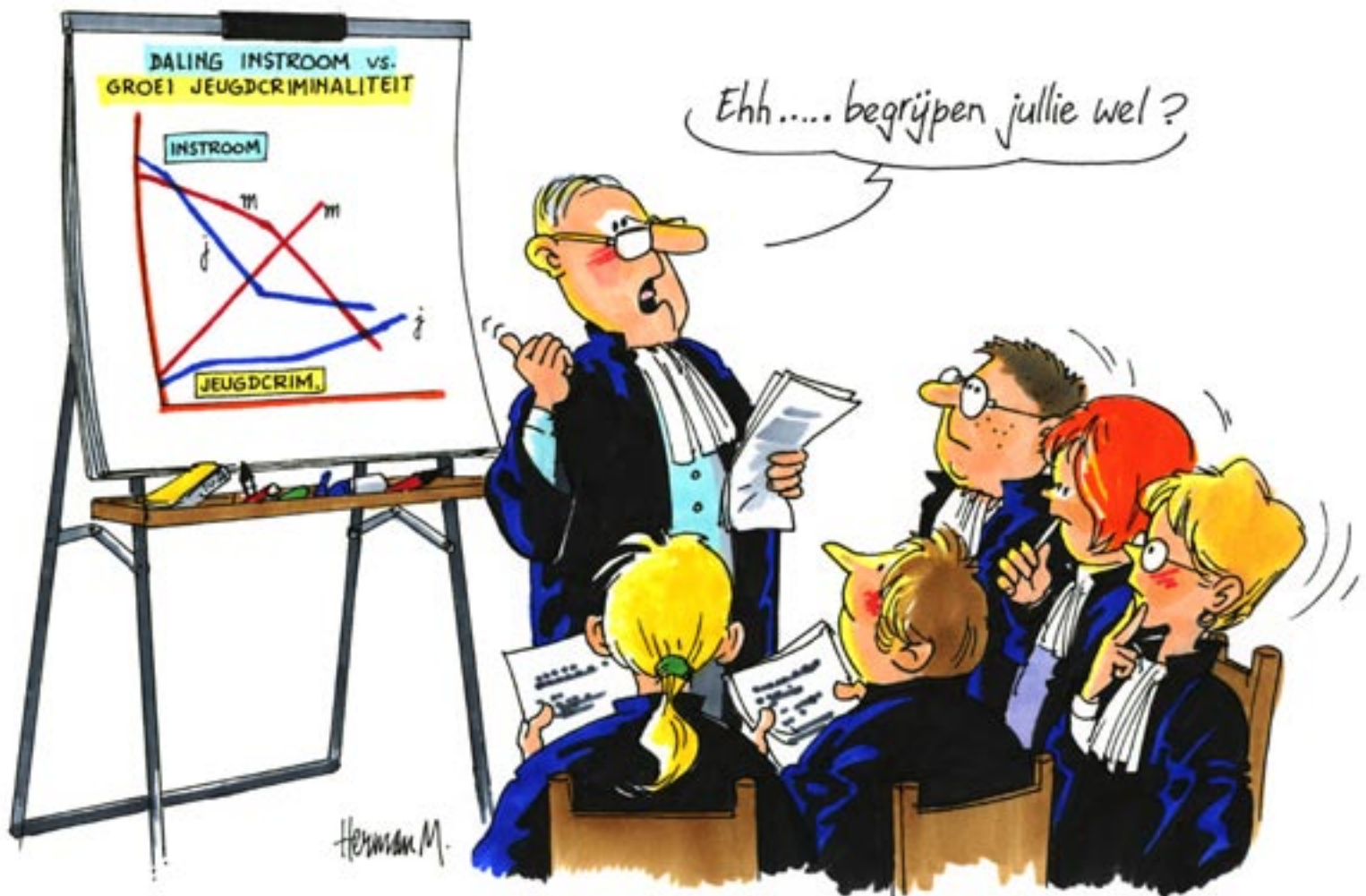
Vogelvang vindt juist wel dat de jeugdcriminaliteit iets lijkt af te nemen. "Hoewel iets minder, is ook het aantal volwassen rechtbankzaken gedaald. Er kan dus sprake zijn van een afnemende criminaliteit, zeker gezien het gegeven dat de ernstige criminaliteit (dat zijn vaker rechtbankzaken) is afgenomen. Ferwerda is het daar niet helemaal mee eens: "Het aantal rechtbankzaken is hiervoor geen geschikte graadmeter. Je kunt veel beter kijken naar wat de politie registreert. Zoals het aantal geregistreerde incidenten

De afname van de instroom is het grootst onder de groep jongens van 12 en 13 jaar (min tien procent) en het kleinst bij de groep meisjes van 12 en 13 jaar (min een procent). Bij de jongens en meisjes van 14 en 15 jaar is daling even groot (min negen procent). Bij de oudste groep, de 16 en 17 jarigen is de daling min acht procent onder de meisjes en min zes procent onder de jongens.

Ondanks deze daling is de jeugdcriminaliteit sinds 2004 met acht procent toegenomen. Jongens komen veel vaker met justitie in aanraking dan meisjes; toch is de stijging bij meisjes veel groter (23 procent tegenover vijf procent). Bij de meisjes van 12 en 13 jaar geldt dit in versterkte mate: ze vormen een kleine groep, maar vertonen over de afgelopen vijf jaar wel de sterkste groei (plus 27 procent).

Bron: Cijfers 08 en Jaarbericht 08, Openbaar Ministerie, april 2009

waarbij minderjarigen zijn betrokken en het aantal pv's. In combinatie met zelfrapportage door jongeren geeft dit een veel beter beeld van hoe het is gesteld met de jeugdcriminaliteit."

Grotere pakkans

Vogelvang constateert wel een toegenomen pakkans: "Op lokaal niveau worden problematische jeugdgroepen systematisch aangepakt. De pakkans voor deze jongeren neemt door deze keuzes toe, en daarbij gaat het vaak om lichtere zaken zoals vandalisme en ordeverstoring. Ook leidt dit vaker tot een Halt-verwijzing of OM-afdoening in plaats van een rechtbankzaak, vanwege de ernst van het delict, en vermoedelijk ook door het voorgestane lik op stuk beleid. Een officier van justitie legt daarom vaker een taakstraf op, die sneller kan starten. De focus verschuift meer naar vroeg ingrijpen en meteen straffen."

Slot ziet daarentegen een grotere overheveling van zaken naar de civiele rechter: "Politie en Justitie treden inderdaad steviger op tegen minderjarigen

die vandalisme plegen of de openbare orde verstoren en hanteren een lik op stuk beleid. Er worden meer jongeren opgepakt voor relatief kleinere vergrijpen. De minderjarige met een proces-verbaal voor een lichte overtreding verwijst de officier van justitie vaker door naar de civiele rechter. Zeker als ze al bekend zijn bij een ketenpartner, zoals de Raad voor de Kinderbescherming."

Afname detentie

Vogelvang vindt het positief dat er in absolute zin minder kinderen voor de rechter komen. "Die jongeren krijgen nu eerder professionele begeleiding in combinatie met straf, en ontlopen mogelijke schade door detentie, wat de recidivecijfers kan verminderen." Liefwaard beaamt: "Het aantal opgelegde vrijheidsstraffen neemt inderdaad af. Een gunstige ontwikkeling. In de kern gaat het overigens best goed met de Nederlandse jeugd. Toch zeggen de OM-cijfers op zichzelf niet zo heel veel. De toepassing van het jeugdstrafrecht mag wel wat transparanter."

Wat vindt u?

Meer of minder jeugdcriminaliteit? En hoe komt dat? Bij het programma Aanpak jeugdcriminaliteit zijn we benieuwd naar uw mening. Mail uw reactie naar jeugdcriminaliteit@minjus.nl.

Informatie delen in de jeugdstrafrechtketen

‘Groot denken, kleine stappen zetten’

Alle partijen in de jeugdstrafrechtketen hebben er grote behoefte aan actuele en volledige informatie over criminele jongeren met elkaar te delen. Om de ICT-informatievoorziening op grote schaal te verbeteren, is binnen het programma Aanpak jeugdcriminaliteit een ambitieus project opgezet: ‘Informatie Management in de Jeugdstrafrechtketen’.

Het terugdringen van jeugdcriminaliteit en het voorkomen van herhaling vraagt om een goede samenwerking en het efficiënt en effectief delen van informatie. Ook met partijen buiten de strafrechtketen, zoals gemeenten bij nazorg. Dankzij het project Informatie Management in de Jeugdstrafrechtketen (IM-JSr) kunnen ketenpartners in de jeugdstrafrechtketen in de toekomst over dezelfde betrouwbare basisinformatie beschikken, rekening houdend met de privacy van de jongere en zijn omgeving. Naast dit project, zijn nog twee projecten van belang voor de jeugdsector: Informatie Management in de Jeugdzorgketen en Informatie Management in de Jeugdbeschermingsketen.

Het project Informatie Management in de Jeugdstrafrechtketen kent een Stuurgroep waarin de relevante ketenpartners zijn vertegenwoordigd. De Stuurgroep bewaakt de samenhang tussen en de voortgang van de onderscheiden projecten en relevante ICT-onderwerpen binnen het programma Aanpak jeugdcriminaliteit. Hieronder worden er drie genoemd.

Om de ontwikkelingen overzichtelijk te houden, heeft het projectteam een pragmatische aanpak gekozen: *think big, act small*. “We houden niets voor onmogelijk, maar we brengen iedere verbetering stapsgewijs aan. Professionals moeten er concreet mee aan de slag

kunnen”, zegt projectleider Toine van Oosterhout. “De kracht van de oplossingen zit in het totaalpakket dat we willen bieden.”

Het projectteam wordt dan ook graag geïnformeerd over in het land bedachte oplossingen en initiatieven om de informatievoorziening in de keten te verbeteren. “Het is belangrijk dat iedereen daarvan kan profiteren.” Het projectteam is bereikbaar via info@zichtopiederkind.nl.

Op dit moment springen drie ontwikkelingen in de jeugdstrafrechtketen in het oog, waarvan de ICT-toepassingen al op korte termijn in gebruik worden genomen:

Informatiestructuur voor passende nazorg

Aanleiding

Jongeren moeten tijdens en na hun detentie zo goed mogelijk worden voorbereid op een terugkeer in de maatschappij. Alleen als alle noodzakelijke informatie voor handen is, kan een goed nazorgplan worden gemaakt. Nu wordt deze informatie nog volledig handmatig bij elkaar gevoegd.

Wat is het?

De ICT-toepassing verzamelt informatie bij alle betrokken partijen en stelt vervolgens alle informatie beschikbaar die nodig is voor het opstellen en uitvoeren van een nazorgplan. Ook informatie uit databases van de betrokken partijen wordt hierbij gevoegd. Daarnaast ondersteunt de ICT-toepassing de casusoverleggen Nazorg.

Wat levert het op?

De ICT-toepassing levert een flinke tijdsbesparing en kwaliteitsverbetering in het primaire proces op. Fouten als gevolg van verkeerd overtypen behoren tot het verleden. Uiteraard blijft het handmatig

toevoegen van aanvullende informatie mogelijk, zoals gemaakte afspraken in het casusoverleg. De genoemde voordelen worden pas echt zichtbaar als de automatische koppeling met de databases is geactiveerd en iedereen gewend is aan de nieuwe toepassing.

Pilot

In nauwe samenwerking met de ketenpartners wordt hard gewerkt aan de oplevering van een eerste versie van de ICT-toepassing. De pilots starten in augustus 2009 in vijf gemeenten.

Informatie delen in de jeugd (strafrecht) keten

Diagnostisch instrumentarium

Aanleiding

Het proces van aanhouding van een jeugdige tot het opleggen van een straf is een handmatig en bewerkelijk proces. Binnen het programma Aanpak jeugdcriminaliteit is een landelijk diagnostisch instrumentarium ontwikkeld, dat bestaat uit de fases preselectie, selectie en interventie. Dit vernieuwde instrumentarium wordt straks digitaal ondersteund. Een en ander wordt nu getest in de (pre)pilot. Per fase moeten vragenlijsten ingevuld worden om te komen tot een risicotaxatie. De

vraag is hoe deze vragenlijsten slim digitaal gemaakt kunnen worden, waarbij aanwezige informatie al zoveel mogelijk is ingevuld.

Wat is het?

De ICT-toepassing waarin op een gestructureerde manier de risicotaxatie van de jongere wordt opgesteld. Dit gebeurt via het beantwoorden van een aantal vragen.

Wat levert het op?

Professionals kunnen hun diagnose en risicotaxatie sneller en makkelijker opstellen en direct digitaal doorsturen naar de volgende betrokkene in de keten. Er hoeft geen informatie meer te worden

overgetypt, wat een flinke tijdwinst en kwaliteitsverbetering oplevert. Hiermee gaat de administratieve druk die professionals nu ervaren, flink omlaag.

Pilot

In juni vond in de regio Rotterdam een prepilot plaats. De echte pilot start in september en wordt uitgevoerd in de regio's Rotterdam en Utrecht. Betrokken ketenpartners zijn de Politie, de Raad voor de Kinderbescherming, het Bureau Jeugdzorg/Jeugdreclassering, de Justitiële Jeugdinrichtingen, Bureau Halt, Openbaar Ministerie, Raad voor de Rechtspraak en het NIFP.

Elektronisch proces-verbaal minderjarigen en zorgformulier (e-PVM en e-ZOF)

Aanleiding

Als de politie een proces-verbaal of zorgformulier opmaakt over een jongere worden alle ketenpartners daar zo snel mogelijk van op de hoogte gesteld en moet de te nemen maatregel (Halt, straf, zorg, etc.) worden bepaald. Door

het proces-verbaal voor minderjarigen en het zorgformulier te digitaliseren, gaat dit sneller, makkelijker en beter. Omdat informatie automatisch uit de systemen van de Politie wordt gehaald en in elektronische vragenlijsten wordt ingevuld, kunnen het proces-verbaal en het zorgformulier met één druk op de knop digitaal worden verstuurd.

Wat is het?

Met het elektronisch proces-verbaal minderjarigen is iedereen binnen de keten onmiddellijk op de hoogte van een strafbaar feit. Datzelfde geldt voor

de elektronische zorgformulieren, die bijvoorbeeld gebruikt worden als een kind getuige is geweest van een ernstig misdrijf.

Wat levert het op?

Gegevens hoeven niet meer overgetypt te worden, waardoor de kwaliteit verbetert en tijd wordt bespaard. Daarnaast kan iedereen in de strafrechtketen sneller over de relevante informatie beschikken.

Pilot

De pilot start naar verwachting begin 2010.

Meer informatie

Wilt u meer informatie over het project IM-JSr, of heeft u suggesties of ideeën? Mail dan naar info@zichtopiederkind.nl en vraag om de (digitale) brochure 'Informatie delen in de jeugdstrafrechtketen', of de brochures voor de projecten Informatie Management in de jeugdbeschermingketen of jeugdzorgketen.

Nieuws en publicaties

Informatieronde onderzoek doorlooptijden langs APJ's

Eind juni 2009 is het eindrapport van een onderzoek naar de doorlooptijden in de jeugdstrafrechtketen verschenen. De uitkomsten van dit rapport worden gebruikt voor een realisatierapport, waarin aanbevelingen om de doorlooptijden te versnellen worden omgezet in concrete acties. De Arrondissementale Platforms Jeugd (APJ's) monitoren de doorlooptijden op arrondissementsniveau. Daarom wil het programma Aanpak jeugdcriminaliteit de APJ-deelnemers tijdig informeren over de

uitkomsten van het rapport en mogelijke maatregelen in het realisatieplan. De APJ's spelen ook een belangrijke rol in de uitvoering van het realisatieplan.

In de periode augustus – oktober 2009 brengen projectleider doorlooptijden Marion van Vroonhoven en projectmedewerker Suzanne Graaf werkbezoeken aan alle APJ's. Zij zullen de deelnemers informeren over het onderzoekstraject en de uitkomsten van het

onderzoek. De bezoeken zijn ook bedoeld om reacties van de lokale ketenpartners te verzamelen op het realisatieplan. Feedback, informatie en ideeën over lokale veranderprocessen, denkrichtingen en ervaringen met de invoering van landelijke verbeterprojecten zijn eveneens zeer welkom.

Meer informatie bij Suzanne Graaf (ministerie van Justitie), e-mail: s.a.graaf@minjus.nl, tel. (070) 370 4436.

Handreiking voor gemeenten verschenen

De VNG heeft SGB0 Benchmarking (het voormalige onderzoeksbureau van de VNG dat nu onderdeel is van de BMC Groep) opdracht gegeven om een handreiking te maken voor gemeenten over nazorg aan jongeren die een Justitiële Jeugdrichting (JJ) verlaten. De handreiking is eind juni in druk beschikbaar. Alle gemeenten

ontvangen een exemplaar. Daarnaast is de handreiking te downloaden van de website van de VNG (www.vng.nl).

De handreiking bevat voor gemeenten veel informatie en nuttige tips. De verschillende rollen van de gemeente bij de nazorg worden goed toegelicht en de publicatie gaat ook uitgebreid in op een aantal

knelpunten (en hun mogelijke oplossingen) die gemeenten in de praktijk van de nazorg aan jongeren ervaren.

Meer informatie bij: Ico Kloppenburg (VNG), e-mail: ico.kloppenburg@vng.nl, tel. (070) 373 8393.

Ronde langs de APJ's gedragsbeïnvloedende maatregel

Vanaf half juni organiseert het project Implementatie Gedragsbeïnvloedende Maatregel weer bijeenkomsten per arrondissement voor de ketenpartners die het meest zijn betrokken bij de gedragsmaatregel. Openbaar Ministerie, Zittende Magistratuur, Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg en de rapporteurs van het NIFP hebben hiervoor een uitnodiging ontvangen. Vanuit het ministerie van Justitie nemen de projectleider en een of meer leden van

het projectteam deel. De Raad voor de Kinderbescherming biedt ondersteuning bij het organiseren van de bijeenkomst.

Programma

Het project zal de deelnemers informeren over de stand van zaken rond de gedragsmaatregel. Onder andere worden de eerste 25 geanalyseerde vonnissen waarin de gedragsmaatregel is opgelegd, besproken. Er wordt ingegaan op de achtergronden van het delict en de dader en op de inhoud

van de opgelegde maatregelen. Ook de zorginkoop door het ministerie van Justitie komt aan bod. De bijeenkomst wordt besloten met een inventarisatie van de knelpunten die de ketenpartners ervaren bij de implementatie van de gedragsmaatregel.

Meer informatie: Sophie Leenders (ministerie van Justitie), e-mail: w.s.leenders@minjus.nl, tel. (070) 370 8942.

Staatssecretaris Albayrak tijdens congres Samen voor Nazorg

Staatssecretaris Albayrak: 'Al veel bereikt in nazorg aan jeugdigen'.

Tijdens haar openingspeech op het congres Samen voor Nazorg, op 11 juni in Almere, sprak staatssecretaris van Justitie Nebahat Albayrak met groot enthousiasme over de resultaten die al zijn bereikt in de nazorg, waaronder die aan jeugdigen. In de periode september 2008 – maart 2009 zijn echt grote stappen voorwaarts gezet, vond de staatssecretaris. Honderd procent van de jeugdigen wordt besproken in de trajectberaden. En al voor 85 procent van de jeugdigen werd eind maart al een nazorgplan opgesteld in het trajectberaad. "Dat zijn mooie prestaties, die in de relatief

korte tijd van enkele maanden zijn bereikt en dat is een groot compliment waard." De lovende woorden werden trots in ontvangst genomen door de aanwezige professionals uit het jeugdveld, waaronder medewerkers en leidinggevenden van de Justitiële Jeugdinstellingen, de Raad voor de Kinderbescherming en de Jeugdreclassering / Bureaus Jeugdzorg.

Het congres, dat verder voor het grootste deel was gewijd aan nazorg voor volwassenen, was georganiseerd door de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming

(RSJ). Nazorg voor (ex-) gedetineerden wordt steeds meer een taak van gemeenten en maatschappelijke instellingen. Hoewel deze overgang vordert, laat het advies van de RSJ ook zien dat de ideale praktijk nog niet bestaat. Tijdens het congres ontmoetten beleidsmakers en mensen die voor de uitvoering verantwoordelijk zijn elkaar. Naast staatssecretaris Albayrak spraken onder andere Annemarie Jorritsma (voorzitter VNG), Peter van der Laan (bijzonder hoogleraar reclassering) en Sonja Snacken (hoogleraar strafrecht en criminologie) de ongeveer 300 aanwezigen toe.

Rinus Visser is hoofdinspecteur
jeugdzaken bij de politie
Rotterdam-Rijnmond.
Foto: Rob Cornelder

De jeugd van tegenwoordig

Ik val maar gelijk met de deur in huis. Er zijn criminele opvoeders...

Je hoort het 'ouderen' regelmatig zeggen: "de jeugd van tegenwoordig...". Vernielen, brutaal tegen ouders en leerkrachten en geen respect voor het gezag. Gelukkig zijn de jongeren van toen de klagers van nu. En dus de jeugd van nu de klagers van straks.

Ik vraag me af of de jeugd van tegenwoordig slecht is of slecht wordt gemaakt.

Nederland barst van de jeugdgroepen. Sinds de Beke-methodiek is ingevoerd, zijn er in de kleinste dorpen jeugdgroepen geïdentificeerd die minimaal als hinderlijk geduid worden. Ze waren er natuurlijk al, maar nu weten we zeker dat ze er zijn en bovendien weten we nu of ze hinderlijk zijn, overlastgevend of zelfs crimineel.

Ik wil jeugdoverlast en -criminaliteit beslist niet bagatelliseren. Als blijkt dat de ouders van een overvallengolf voor het grootste

deel de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, is dat ronduit schokkend. Maar één ding weet ik zeker: ze zijn niet zo geboren.

Is een kennelijke verandering bij de jeugd het enige? Is de jeugdcriminaliteit schrikbarend toegenomen of is de tolerantie van volwassenen ten opzichte van de jeugd afgenomen? Benaderen we jeugdgerelateerde fenomenen niet te snel vanuit een 'crimineel' perspectief?

En schuiven we de politie niet te snel naar voren als de eigenaar van het probleem? De overheid laat haar spierballen zien! 's Avonds nog laat op straat? Spijbelen? De politie spoort ze op en brengt ze thuis of terug in de klas. Verhogen van de pakkans met de politie als enige probleemeigenaar? Het 24-uurs bedrijf dat als 'plamuur' van de samenleving' de gaatjes mag dichtlopen. Welke verantwoordelijkheid hebben opvoeders en andere organisaties hierin?!

Wordt het niet tijd dat de opvoeders een lesje krijgen? En wie gaat dat doen? Opvoeders laten reflecteren op eigen gedrag en verantwoordelijkheid? Verhoog de pakkans van de echte 'crimineel': de ouder die lachend vertelt hoe zijn kind zich gedroeg toen het teveel gedronken had. Of de ouder die geen flauw benul heeft van de leefwereld en vriendenkring van het kind. Of nog even dat blowtje voor school. Dat leert zo lekker.

Het boek *Puberbrein binnenstebuiten* van Nelis en Van Sark laat zien dat het puberbrein nog lange tijd gevormd moet worden door verstandige en liefhebbende opvoeders. Door grenzen te stellen, en dat is iets anders dan het criminaliseren van opgroergedrag, bied je ze ruimte.

Ruimte voor een kansrijke toekomst.

Tot besluit: heeft u een jeugdgroep in de straat? Gefeliciteerd! Ga eens met ze praten en geniet van ze. Daar blijft u jong bij...

Colofon

De nieuwsbrief programma Aanpak jeugdcriminaliteit is een uitgave van het ministerie van Justitie. De nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar.

Uitgave

Programma Aanpak jeugdcriminaliteit
Postbus 20301, 2500 EH Den Haag
E-mail: jeugdcriminaliteit@minjus.nl

www.jeugdcriminaliteit.nl (ook voor aanmelden digitale nieuwsbrief)